

EUROOPA LIIT

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

Brüssel, 18. oktoober 2019
(OR. en)

2018/0090 (COD)

PE-CONS 83/19

CONSOM 162
MI 405
ENT 130
JUSTCIV 118
DENLEG 57
CODEC 1033

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 98/6/EÜ, 2005/29/EÜ ja 2011/83/EL, et ajakohastada liidu tarbijakaitsenorme ja tagada paremini nende täitmine

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU
DIREKTIIV (EL) 2019/...,**

...,

**millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja
nõukogu direktiive 98/6/EÜ, 2005/29/EÜ ja 2011/83/EL, et ajakohastada
liidu tarbijakaitsenorme ja tagada paremini nende täitmine**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

¹ ELT C 440, 6.12.2018, lk 66.OJ C 440, 6.12.2018, p. 66.

² Euroopa Parlamendi 17. aprilli 2019. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu ... otsus.

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 169 lõikes 1 ja artikli 169 lõike 2 punktis a on sätestatud, et liit aitab tagada kõrgetasemelist tarbijakaitset meetmetega, mis on võetud ELi toimimise lepingu artikli 114 põhjal. Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklis 38 on sätestatud, et liidu poliitikaga tuleb tagada tarbijakaitse kõrge tase.
- (2) Tarbijakaitseõigust tuleks kohaldada tõhusalt kogu liidus. Paraku jõudis komisjon 2016. ja 2017. aastal õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT, Regulatory Fitness and Performance) raames tarbijakaitse- ja turundusalase õiguse põhjaliku toimivuskontrolli tulemusel järeldusele, et liidu tarbijakaitseõiguse tõhusust pärsivad nii kauplejate kui ka tarbijate vähene teadlikkus ja et olemasolevaid õiguskaitsevahendeid võiks kasutada sagedamini.

- (3) Liit on juba võtnud mitu meetet, et parandada tarbijate, kauplejate ja õiguspraktikute teadlikkust tarbijaõigustest, parandada tarbijaõiguste rakendamist ning tugevdada tarbijate õiguskaitset. Liikmesriikide õiguses on siiski veel puudusi seoses tõeliselt tõhusate ja proportsionaalsete karistustega, mis aitaksid liidusiseseid rikkumisi ära hoida või mida rikkumise korral määrata, samuti puuduvad piisavad individuaalsed õiguskaitsevahendid, mida saaksid kasutada tarbijad, keda on kahjustatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/29/EÜ¹ ülevõtvate liikmesriigi õigusnormide rikkumisega, ning puudujääke esineb ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/22/EÜ² kohases ettekirjutuste taotlemise menetluses. Ettekirjutuste taotlemise menetlust tuleks käsitleda eraldi õigusaktis, millega muudetakse direktiivi 2009/22/EÜ ja asendatakse see.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 149, 11.6.2005, lk 22).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/22/EÜ tarbijate huve kaitsvate ettekirjutuste kohta (ELT L 110, 1.5.2009, lk 30).

- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid 98/6/EÜ¹, 2005/29/EÜ ja 2011/83/EL² sisaldavad nõudeid, mille kohaselt peavad liikmesriigid ette nägema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused, mida määrata kõnealuste direktiivide ülevõtmiseks vastu võetud liikmesriigi õigusnormide rikkumiste korral. Lisaks sellele on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/2394³ artikli 21 kohaselt nõutav, et liikmesriigid võtaksid tulemuslikul, tõhusal ja koordineeritud viisil õigusaktide täitmise tagamise meetmeid, sealhulgas määraksid karistusi, et lõpetada või keelustada laiaulatuslikud rikkumised või liidu mõõtmega laiaulatuslikud rikkumised.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiiv 98/6/EÜ tarbijakaitse kohta tarbijatele pakutavate toodete hindade avaldamisel (EÜT L 80, 18.3.1998, lk 27).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2394 tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamise eest vastutavate liikmesriigi asutuste vahelise koostöö kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 345, 27.12.2017, lk 1).

- (5) Karistusi käsitlevad kehtivad liikmesriikide õigusnormid erinevad liidu lõikes märkimisväärselt. Eelkõige ei ole kõik liikmesriigid taganud, et laiaulatusliku rikkumise või liidu mõõtmega laiaulatusliku rikkumise eest vastutavatele kauplejatele saaks määrata tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid trahve. Seepärast tuleks direktiivide 98/6/EÜ, 2005/29/EÜ ja 2011/83/EL kehtivaid karistusnorme täiustada ning samal ajal tuleks nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ¹ lisada uued karistusnormid.
- (6) Liikmesriikidel peaksid olema voli valida määratavate karistuste liik ja sätestada oma õigusnormides asjakohased menetlused karistuste määramiseks käesoleva direktiiviga muudetud direktiivide 93/13/EMÜ, 98/6/EÜ, 2005/29/EÜ ja 2011/83/EL rikkumise korral.

¹ Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiiv 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (EÜT L 95, 21.4.1993, lk 29).

- (7) Selleks et soodustada karistuste järjepidevamat kohaldamist, eelkõige määruses (EL) 2017/2394 määratletud liidusiseste rikkumiste, laiaulatuslike rikkumiste ja liidu mõõtmega laiaulatuslike rikkumiste korral, tuleks direktiividesse 93/13/EMÜ, 98/6/EÜ, 2005/29/EÜ ja 2011/83/EL lisada karistuste määramise ühised kriteeriumid, mille loetelu on mitteammendav ja näitlik. Nende kriteeriumide raames tuleks muu hulgas arvesse võtta näiteks rikkumise laadi, raskusastet, ulatust ja kestust ning kahju heastamist, mida kaupleja on tekitatud kahju eest tarbijatele pakkunud. Kui sama isik on pannud rikkumisi toime korduvalt, on see märk tema kalduvusest selliseid rikkumisi toime panna ja osutab selgelt teo raskusele ning seega vajadusele karistust karmistada, et saavutada tõhus hoiatav mõju. Kui asjakohased andmed on kättesaadavad, tuleks arvesse võtta ka rikkumisest tulenenud rahalist kasu või rikkumise abil ära hoitud kahju. Arvesse saab võtta ka juhtumi suhtes kohaldatavaid muid raskendavaid või kergendavaid asjaolusid.
- (8) Karistuste määramise ühised kriteeriumid, mille loetelu on mitteammendav ja näitlik, ei pruugi olla asjakohased kõikide rikkumiste, eriti kergemate rikkumiste korral. Liikmesriigid peaksid võtma arvesse ka karistuste määramise eesmärgil kohaldatavates õigusaktides sisalduvaid muid üldpõhimõtteid, näiteks topeltkaristamise keeldu (*non bis in idem*).

- (9) Määruse (EL) 2017/2394 artikli 21 kohaselt võtavad koordineeritud tegevusest mõjutatud liikmesriikide pädevad asutused oma jurisdiktsiooni piires laiaulatusliku rikkumise või liidu mõõtmega laiaulatusliku rikkumise eest vastutava kaupleja suhtes kõik vajalikud õigusaktide täitmise tagamise meetmed nimetatud rikkumise lõpetamiseks või keelustamiseks. Asjakohasel juhul määravad nad laiaulatusliku rikkumise või liidu mõõtmega laiaulatusliku rikkumise eest vastutavale kauplejale karistusi, näiteks rahatrahve või perioodilisi karistumakseid. Õigusaktide täitmise tagamise meetmeid võetakse tulemuslikul, tõhusal ja koordineeritud viisil, et lõpetada või keelustada laiaulatuslik rikkumine või liidu mõõtmega laiaulatuslik rikkumine. Koordineeritud tegevusest mõjutatud pädevad asutused püüavad õigusaktide täitmise tagamise meetmeid võtta nimetatud rikkumisest mõjutatud liikmesriikides samaaegselt.
- (10) Tagamaks, et liikmesriikide ametiasutused saavad määrata tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi selliste laiaulatuslike rikkumiste ja liidu mõõtmega laiaulatuslike rikkumiste eest, mille suhtes kohaldatakse koordineeritud uurimis- ja õigusaktide täitmise tagamise meetmeid kooskõlas määrusega (EL) 2017/2394, tuleks kõnealuste rikkumiste eest kehtestada karistuste osana trahvid. Trahvide hoiatava mõju tagamiseks peaksid liikmesriigid kehtestama selliste rikkumiste eest oma õiguses trahvi, mille maksimumsuurus on vähemalt 4 % kaupleja aastakäibest asjakohases liikmesriigis või asjakohastes liikmesriikides. Teatavatel juhtudel võib kauplejaks olla ka äriühingute kontsern.

- (11) Vastavalt määruse (EL) 2017/2394 artiklites 9 ja 10 sätestatule tuleks karistuste määramisel võtta asjakohaselt arvesse kõnealuse rikkumise laadi, raskusastet ja kestust. Karistuste määramine peaks olema proportsionaalne ning kooskõlas liidu ja liikmesriikide õigusega, sealhulgas kohaldatavate menetluslike tagatistega ja hartas sätestatud põhimõtetega. Samuti peaksid määratud karistused vastama tarbijate huve kaitsvate liidu õigusaktide rikkumise laadile ja tegelikule või võimalikule üldisele kahjule. Karistuste määramise õigusi peavad pädevad asutused kasutama kas omal algatusel või juhul, kui see on asjakohane, pöördudes teiste pädevate asutuste või muude ametiasutuste poole, või kui see on kohaldatav, andes korraldusi määratud asutustele, või pöördudes kohtusse, kes on pädev vajalikku otsust langetama, esitades asjakohasel juhul apellatsioonkaebuse, kui vajalikku otsust käsitlevat taotlust ei rahuldata.
- (12) Juhul kui pädev asutus määruse (EL) 2017/2394 tähenduses määrab nimetatud määruse kohase koordineeritud tegevuse raames trahvi kauplejale, kes vastutab laiaulatusliku rikkumise või liidu mõõtmega laiaulatusliku rikkumise eest, peaks tal olema võimalik määrata trahvi suuruseks vähemalt 4 % selle kaupleja aastakäibest kõikides koordineeritud õigusaktide täitmise tagamise meetmega hõlmatud liikmesriikides.

- (13) Liikmesriike ei tohiks takistada jätmast kehtima või kehtestamast liikmesriigi õiguses suuremaid käibepõhiseid maksimumtrahve laiaulatuslike rikkumiste ja liidu mõõtmega laiaulatuslike rikkumiste eest. Liikmesriikidel peaks samuti olema võimalik võtta selliste trahvide määramisel aluseks kaupleja ülemaailmne käive või laiendada trahve reguleerivaid õigusnorme muudele rikkumistele, mida määruse (EL) 2017/2394 artikliga 21 seotud käesoleva direktiivi sätted ei hõlma. Nõuet määrata trahv, mille suurus on vähemalt 4 % kaupleja aastakäibest, ei tohiks kehtida liikmesriikide muude täiendavate õigusnormide suhtes, millega reguleeritakse perioodilisi karistusmaksid, näiteks päevatrahve, mis on määratakse otsuse, korralduse, ajutise meetme, kaupleja kohustuse või muu meetme järgimata jätmise eest, eesmärgiga rikkumine lõpetada.

- (14) Direktiivis 93/13/EMÜ tuleks sätestada karistusnormid, et tugevdada selle heidutavat mõju. Liikmesriikidel on voli reguleerida haldus- ja kohtumenetlusi, mille raames määratakse kõnealuse direktiivi rikkumise eest karistusi. Eelkõige saaksid haldusasutused või liikmesriikide kohtud määrata karistusi lepingutingimuste ebaõigluse tuvastamise korral, sealhulgas haldusasutuse algatatud kohtumenetluste alusel. Karistusi peaksid saama määrata ka haldusasutused ja liikmesriigi kohtud, kui müüja või teenuste osutaja kasutab lepingutingimusi, mis on liikmesriigi õiguse kohaselt sõnaselgelt määratletud kui ebaõiglased sõltumata asjaoludest, samuti kui müüja või teenuste osutaja kasutab lepingutingimusi, mis on lõpliku siduva otsusega tunnistatud ebaõiglaseks. Liikmesriigid võivad otsustada, et ka haldusasutustel on õigus tuvastada lepingutingimuste ebaõiglus. Samuti võivad haldusasutused ja liikmesriikide kohtud määrata karistuse sama otsusega, millega tunnistatakse lepingutingimused ebaõiglaseks. Liikmesriigid võivad sisse seada asjakohase korra individuaalset heastamist ja karistusi puudutava tegevuse koordineerimiseks liikmesriigi tasandil.
- (15) Trahvidest saadava tulu jaotamisel peaksid liikmesriigid arvestama tarbijate üldhuvide, samuti teiste kaitstud avalike huvide kaitse edendamisega.

- (16) Liikmesriigid peaksid tagama õiguskaitsevahendite kättesaadavuse ebaausate kaubandustavade tõttu kahju kandnud tarbijatele, et aidata kõrvaldada kõik selliste ebaausate tavade kasutamise tagajärjed. Individuaalsete õiguskaitsevahendite selge raamistik hõlbustaks eraviisilist õigusaktide täitmise tagamist. Tarbijal peaks olema võimalik nõuda kahju hüvitamist ja asjakohasel juhul hinna alandamist või lepingu lõpetamist proportsionaalsel ja tulemuslikul viisil. Liikmesriike ei tohiks takistada jätmast kehtima või kehtestamast ebaausa kaubandustava tõttu kannatanud tarbijatele õigust muudele õiguskaitsevahenditele, näiteks õigust nõuda parandamist või asendamist, et tagada ebaausa kaubandustava tagajärgede täielik kõrvaldamine. Liikmesriike ei tohiks takistada määramast kindlaks tarbijate õiguskaitsevahendite kasutamise tingimusi ja mõju. Õiguskaitsevahendite kasutamisel võidakse võtta asjakohasel juhul arvesse ebaausa kaubandustava raskusastet ja laadi, tarbija kantud kahju ja muid olulisi asjaolusid, näiteks kaupleja ebaõiget käitumist või lepingu rikkumist.
- (17) Tarbijakaitse- ja turundusalase õiguse toimivuskontrolli ning direktiivi 2011/83/EL paralleelse hindamise käigus tuvastati ka hulk valdkondi, milles tuleks kehtivaid liidu tarbijakaitse norme ajakohastada. Tulenevalt digitaalsete vahendite pidevast arengust on vajalik tarbijakaitsealase õiguse kohandamine.
- (18) Veebipõhiste otsingufunktsioonide pakkujate poolne kaubanduslike pakkumiste kuvamine veebipõhistes otsingutulemustes kas järjestuses kõrgemal kohal või silmapaistvas kohas avaldab tarbijatele olulist mõju.

- (19) Järjestus viitab kauplejate pakkumiste suhtelisele edemusele või otsingutulemuste asjakohasusele, mida esitlevad, reastavad või edastavad veebipõhiste otsingufunktsioonide pakkujad ja mis muu hulgas tulenevad algoritmilise järjestuse, hindamis- või läbivaatamismehhanismide, visuaalsete märgistuste või muude esiletõstmisvahendite või nende kombinatsioonide kasutamisest.
- (20) Seoses sellega tuleks muuta direktiivi 2005/29/EÜ I lisa, et sätestada üheselt mõistetavalt, et keelatud peaksid olema tavad, mille puhul ettevõtja annab tarbijale teavet otsingutulemuste vormis vastuseks tarbija veebiotsingule, ilma et selgelt avalikustataks makstud reklaami või makset, mis on tehtud konkreetselt selleks, et saavutada toodete kõrgemat kohta otsingutulemuste hulgas. Kui ettevõtja on veebipõhise otsingufunktsiooni pakkujale toote kõrgema koha eest otsingutulemuste hulgas otseselt või kaudselt maksnud, peaks veebipõhise otsingufunktsiooni pakkuja tarbijaid sellest lühidal, hõlpsasti kättesaadaval ja arusaadaval viisil teavitama. Kaudne makse võib seisneda selles, et ettevõtja võtab veebipõhise otsingufunktsiooni pakkuja ees lisakohustusi, mille konkreetses tulemiks on kõrgem koht paremusjärjestuses. Kaudne makse võib sisaldada suuremat vahendustasu tehingult ja erinevaid hüvitussüsteeme, mis toovad konkreetselt kaasa kõrgema koha paremusjärjestuses. Makseid üldteenuste eest, nagu loetellu kandmise tasud või liikmemaksud, mis on seotud veebipõhise otsingufunktsiooni pakkuja poolt ettevõtjale pakutavate väga mitmesuguste funktsioonidega, ei tohiks käsitleda maksetena, mille konkreetses eesmärgiks on saavutada toodetele kõrgemat kohta, tingimusel et sellised maksed ei ole ette nähtud kõrgema koha saavutamiseks. Veebipõhist otsingufunktsiooni võivad pakkuda eri liiki veebikauplejad, sealhulgas vahendajad, nagu internetipõhised kauplemiskohad, otsingumootorid ja võrdlusveebisaidid.

- (21) Läbipaistvusnõudeid, mis on seotud järjestuse kindlaksmääramise peamiste parameetritega, reguleeritakse ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/1150¹. Kõnealuse määruse kohased läbipaistvusnõuded hõlmavad mitmeid erinevaid veebiteenuste vahendajaid, sealhulgas internetipõhiseid kauplemiskohti, kuid neid kohaldatakse üksnes kauplejate ja veebiteenuste vahendajate vahel. Seepärast tuleks sarnased läbipaistvusnõuded lisada direktiivi 2005/29/EÜ, et tagada tarbijatele piisav läbipaistvus. Erandiks on veebipõhiste otsingumootorite pakkujad, kellelt kõnealuse määruse kohaselt juba nõutakse, et nad esitaksid peamised parameetrid, mis üksikult või kogumis on kõige olulisemad järjestuse kindlaksmääramisel, ja nende peamiste parameetrite suhtelise tähtsuse, lisades oma veebipõhistesse otsingumootoritesse hõlpsasti leitava ja avalikult kättesaadava kirjelduse lihtsas ja arusaadavas sõnastuses.
- (22) Kauplejad, kes võimaldavad tarbijatel otsida kaupu ja teenuseid, näiteks reisimist, majutust ja vaba aja tegevusi, mida pakuvad eri kauplejad või tarbijad, peaksid teavitama tarbijaid vaikimisi peamistest parameetritest, mis määravad kindlaks tarbijatele otsingu tulemusena esitatud pakkumiste järjestuse ning nende suhtelise tähtsuse teiste parameetrite suhtes. See teave peaks olema kokkuvõtlik ja tehtud hõlpsasti, nähtavalt ja vahetult kättesaadavaks. Järjestuse kindlaksmääramise parameetrid mõistetakse üldkriteeriumeid, protsesse ja erisignaale, mis on hõlmatud järjestuse koostamise algoritmides või muudes kohandamise või järjestuses madalamale kohale viimise mehhanismides.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1150, mis käsitleb õigluse ja läbipaistvuse edendamist veebipõhiste vahendusteenuste ärikasutajate jaoks (ELT L 186, 11.7.2019, lk 57).

- (23) Teavitamisnõue, mis on seotud järjestuse kindlaksmääramise peamiste parameetritega, ei piira Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/943¹ kohaldamist. Kauplejaid ei tohiks kohustada avaldama üksikasjalikku teavet oma järjestusmehhanismide, sh algoritmide toimimise kohta. Kauplejad peaksid esitama järjestuse kindlaksmääramise peamiste parameetrite üldise kirjelduse, milles selgitatakse peamisi vaikeparameetreid, mida kaupleja kasutab, ja nende suhtelist tähtsust teiste parameetrite suhtes, ent seda kirjeldust ei pea esitama kohandatud viisil iga üksiku otsingu kohta.
- (24) Kui tooteid pakutakse tarbijatele internetipõhises kauplemiskohas, peavad direktiivis 2011/83/EL nõutavat lepingueelset teavet andma nii internetipõhise kauplemiskoha teenuse osutaja kui ka kolmandast isikust tarnija. Selle tulemusena ei pruugi internetipõhist kauplemiskohta kasutavad tarbijad selgelt aru saada, kes on nende lepingupartnerid ning kuidas on mõjutatud nende õigused ja kohustused.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/943, milles käsitletakse avalikustamata oskusteabe ja äriteabe (ärisaladuste) ebaseadusliku omandamise, kasutamise ja avalikustamise vastast kaitset (ELT L 157, 15.6.2016, lk 1).

- (25) Internetipõhised kauplemiskohad tuleks direktiivide 2005/29/EÜ ja 2011/83/EL kohaldamisel määratleda samamoodi kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 524/2013¹ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/1148². Internetipõhise kauplemiskoha määratlust tuleks aga ajakohastada ja muuta see tehnoloogianeutraalsemaks, et hõlmata ka uuem tehnoloogia. Seetõttu on asjakohane viidata „veebisaidi“ asemel tarkvarale, sealhulgas veebisaidile, veebisaidi osale või rakendusele, mida haldab kaupleja või mida hallatakse kaupleja nimel, kooskõlas mõistega „veebiliides“, mis on määratletud määruses (EL) 2017/2394, ja mõistega „internetipõhine kasutajaliides“, mis on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/302³.
- (26) Direktiivides 2005/29/EÜ ja 2011/83/EL tuleks internetipõhiste kauplemiskohtade jaoks seetõttu ette näha spetsiaalsed teavitamisnõuded, et teavitada internetipõhiseid kauplemiskohti kasutavaid tarbijaid pakkumiste järjestamise peamistest parameetritest ning sellest, kas nad sõlmivad lepingu ettevõtja või kaupleja või muu isikuga, näiteks mõne teise tarbijaga.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 524/2013 tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise määrus) (ELT L 165, 18.6.2013, lk 1).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus (ELT L 194, 19.7.2016, lk 1).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. veebruari 2018. aasta määrus (EL) 2018/302, mis käsitleb siseturul toimuvat põhjendamatut asukohapõhist tõkestust ja muul viisil diskrimineerimist kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 2006/2004 ja (EL) 2017/2394 ning direktiivi 2009/22/EÜ (ELT L 60 I, 2.3.2018, lk 1).

- (27) Internetipõhised kauplemiskohad peaksid andma tarbijatele teavet selle kohta, kas kaupu, teenuseid või digisisu pakkuv kolmas isik on kaupleja või muu isik, lähtuvalt kolmanda isiku avaldusest internetipõhisele kauplemiskohale. Kui kolmas isik, kes pakub kaupu, teenuseid või digisisu, avaldab, et ta ei ole kaupleja, peaksid internetipõhise kauplemiskoha teenuse osutajad esitama lühikese teate selle kohta, et sõlmitud lepingu suhtes ei kohaldata liidu tarbijakaitseõigusest tulenevaid tarbijaõigusi. Lisaks sellele tuleks tarbijaid teavitada sellest, kuidas lepinguga seotud kohustused on jaotatud kaupu, teenuseid või digisisu pakkuva kolmanda isiku ja internetipõhise kauplemiskoha teenuse osutaja vahel. Teave tuleks esitada selgelt ja arusaadavalt ning mitte üksnes lepingu tüüpitingimustes või muudes samalaadsetes lepingudokumentides. Internetipõhiste kauplemiskoha teenuse osutajatele esitatavad teavitamisnõuded peaksid olema proportsionaalsed. Teavitamisnõuetega tuleks tagada tasakaal tarbijakaitse kõrge taseme ja internetipõhiste kauplemiskoha teenuse osutajate konkurentsivõime vahel. Internetipõhiste kauplemiskoha teenuse osutajatelt ei tohiks nõuda konkreetsete tarbijaõiguste loetlemist, kui nad teavitavad tarbijaid tarbijaõiguste mittekohaldamisest. See ei piira direktiivis 2011/83/EL, eeskätt selle artikli 6 lõikes 1 sätestatud tarbijate teavitamise nõuete kohaldamist. Teave, mis tuleb esitada tarbijaõiguste tagamise eest vastutamise kohta, sõltub sellest, millised on internetipõhise kauplemiskoha teenuse osutajate ja asjaomaste kolmandast isikust kauplejate vahel sõlmitud lepingute tingimused. Internetipõhise kauplemiskoha teenuse osutaja võib teatada, et üksnes kolmandast isikust kaupleja on vastutav tarbijaõiguste tagamise eest või kirjeldada oma konkreetseid kohustusi, kui ta võtab vastutuse lepingu teatavate aspektide, näiteks tarnimise või taganemisõiguse täitmise eest.

- (28) Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/31/EÜ¹ artikli 15 lõikega 1 ei tuleks internetipõhise kauplemiskoha teenuse osutajatelt nõuda kolmandast isikust tarnijate õigusliku seisundi kontrollimist. Selle asemel peaksid internetipõhise kauplemiskoha teenuse osutajad nõudma kolmandatelt isikutelt, kes tarnivad internetipõhise kauplemiskoha vahendusel, et nad annaksid tarbijakaitseõiguse kohaldamiseks teada, kas nad on kauplejad või muud isikud, ning edastaksid selle teabe internetipõhise kauplemiskoha teenuse osutajatele.
- (29) Võttes arvesse internetipõhiste kauplemiskohtadega seotud tehnoloogia kiiret arengut ja vajadust tagada tarbijakaitse kõrge tase, peaksid liikmesriigid saama võtta sel eesmärgil vastu eriomased lisameetmed või jätta need kehtima. Sellised normid peaksid olema proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad ning need ei tohiks piirata direktiivi 2000/31/EÜ kohaldamist.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1).

- (30) Direktiivis 2011/83/EL sätestatud digitaalse infosisu ja digiteenuste määratlused tuleks viia kooskõlla Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2019/770¹ esitatud määratlustega. Direktiiviga (EL) 2019/770 hõlmatud digisisu hõlmab üksikut üleandmistoimingut, üksikute üleandmistoimingute seeriana või pidevat üleandmist teatava ajavahemiku jooksul. Pideva üleandmise element ei peaks tingimata eeldama pikaajalist üleandmist. Selliseid juhtumeid nagu videoklippide voogedastus veebis tuleks käsitada pideva üleandmisena teatava ajavahemiku jooksul, sõltumata audiovisuaalse faili tegelikust kestusest. Seepärast võib olla raske teha vahet teatavat liiki digitaalse infosisu ja digiteenuse vahel, kuna mõlemad võivad hõlmata pidevat kauplejapoolset üleandmist kogu lepingu kestuse jooksul. Digiteenuste näiteks on video- ja helifailide jagamise teenused ja muu failide majutamine, tekstitöötlus ja mängud, mida pakutakse pilvepõhiselt, pilvsalvestus, veebimeilid, sotsiaalmeedia ja pilverakendused. Teenuseosutaja järjepidev kaasatus õigustab direktiivis 2011/83/EL ette nähtud taganemisõiguse normide kohaldamist, millega võimaldatakse tarbijal tegelikkuses proovida teenust 14 päeva jooksul alates lepingu sõlmimisest ja otsustada, kas ta soovib seda kasutada või mitte. Niisuguse digitaalse infosisu üleandmise lepingute puhul, mida ei anta üle füüsilisel andmekandjal, on tegemist ühekordse toiminguga, mille eesmärk on anda tarbijale üle teatav digitaalne infosisu, nagu konkreetsed muusika- või videofailid.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/770 digisisu üleandmise ja digiteenuste osutamise lepingute teatavate aspektide kohta (ELT L 136, 22.5.2019, lk 1).

Digitaalse infosisu üleandmise lepingute suhtes, mida ei anta üle füüsilisel andmekandjal, kohaldatakse jätkuvalt direktiivi 2011/83/EL artikli 16 punktis m sätestatud erandit taganemisõigusest, mille kohaselt tarbija kaotab oma taganemisõiguse, kui lepingu täitmine, näiteks sisu allalaadimine või voogedastamine, on alanud vastavalt tarbija eelnevale sõnaselgele nõusolekule alustada lepingu täitmist enne taganemistähtaaja lõppu ja kinnitusele, et ta on teadlik, et kaotab seeläbi taganemisõiguse. Kahtluse korral, kas leping on teenusleping või sellise digitaalse infosisu üleandmise leping, mida ei anta üle füüsilisel andmekandjal, tuleks kohaldada teenuslepingutest taganemise õigust reguleerivaid norme.

- (31) Digitaalset infosisu antakse üle ja digiteenuseid osutatakse internetis sageli selliste lepingute alusel, mille kohaselt tarbija ei maksa kauplejale hinda, vaid esitab talle isikuandmeid. Direktiivi 2011/83/EL juba kohaldatakse selliste lepingute suhtes, mille alusel antakse üle digitaalset infosisu, mis ei paikne füüsilisel andmekandjal (st internetipõhist digitaalset infosisu), olenemata sellest, kas tarbija tasub selle eest hinna või esitab tarnijale isikuandmeid. Teenuslepingute, sealhulgas digiteenuste osutamise lepingute suhtes kohaldatakse kõnealust direktiivi seevastu ainult siis, kui lepingutes on ette nähtud, et tarbija maksab hinna või kohustub seda tegema. Järelikult ei kohaldata kõnealust direktiivi selliste digiteenuste osutamise lepingute suhtes, mille alusel esitab tarbija kauplejale isikuandmeid ega maksa teenuse eest hinda. Arvestades tasuliste digiteenuste ja isikuandmete eest osutatavate digiteenuste samalaadsust ja vastastikust asendatavust, tuleks nende suhtes kohaldada kõnealuse direktiivi samu norme.

- (32) Tuleks tagada direktiivi 2011/83/EL ja direktiivi (EL) 2019/770 kohaldamisalade sidusus; direktiivi (EL) 2019/770 kohaldatakse selliste digisisu üleandmise või digiteenuste osutamise lepingute suhtes, mille raames esitab tarbija kauplejale isikuandmeid või kohustub seda tegema.
- (33) Seetõttu tuleks direktiivi 2011/83/EL kohaldamisala laiendada, et hõlmatud oleksid ka lepingud, mille raames kaupleja osutab või kohustub osutama tarbijale digiteenust ja tarbija esitab või kohustub esitama kauplejale isikuandmeid. Sarnaselt lepingutele, mille alusel antakse üle digitaalne infosisu, mis ei paikne füüsilisel andmekandjal, tuleks kõnealust direktiivi kohaldada, kui tarbija esitab või kohustub esitama kauplejale isikuandmeid, välja arvatud juhul, kui kaupleja töötleb tarbija esitatud isikuandmeid üksnes digitaalse infosisu üleandmiseks või digiteenuse osutamiseks ega töötle kõnealuseid andmeid ühelgi muul eesmärgil. Isikuandmete töötlemine peaks toimuma kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679¹.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

- (34) Selleks et tagada täielik kooskõla direktiiviga (EL) 2019/770, ei tohiks juhul, kui digitaalset infosisu ei anta üle või digiteenuseid ei osutata hinna eest, kohaldada direktiivi 2011/83/EL ka olukorras, kus kaupleja kogub isikuandmeid üksnes selleks, et täita tema kui kaupleja suhtes kohaldatavaid õigusaktidest tulenevaid nõudeid. Sellised olukorrad võivad hõlmata näiteks juhtumeid, mil kohaldatava õigusega nõutakse tarbijalt registreerumist turvalisuse ja tuvastamise eesmärgil.
- (35) Samuti ei peaks direktiivi 2011/83/EL kohaldama olukorras, kus kaupleja kogub ainult metaandmeid, näiteks tarbija seadme või veebisirvimise kohta, välja arvatud juhul, kui seda olukorda loetakse liikmesriigi õiguse kohaselt lepinguks. Kõnealust direktiivi ei tuleks kohaldada ka olukorras, kus tarbijale, ilma et ta oleks kauplejaga lepingut sõlminud, näidatakse reklaame üksnes selleks, et saada juurdepääsu digitaalsele infosisule või digiteenusele. Siiski peaks liikmesriikidele jääma õigus laiendada kõnealuse direktiivi kohaldamist olukordadele, mis ei kuulu kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse, või selliseid olukordi muul viisil reguleerida.

- (36) Funktsionaalsuse mõistet peaks käsitama kui viidet viisidele, kuidas digitaalset infosisu või digiteenuseid saab kasutada. Näiteks tehniliste piirangute puudumine või olemasolu, näiteks digitaalõiguste haldamine või piirkondade kodeerimine, võib mõjutada digitaalse infosisu või digiteenuse võimekust täita kõiki oma ülesandeid, võttes arvesse selle eesmärgi. Koostalitlusvõime mõiste seondub digitaalse infosisu või digiteenuse võimega toimida koos sellise riist- või tarkvaraga, mis erineb nendest, millega koos sama liiki digitaalset infosisu või digiteenust tavaliselt kasutatakse. Edukas toimimine võib hõlmata näiteks digitaalse infosisu või digiteenuse võimet sellise muu tark- või riistvaraga teavet vahetada ja vahetatud teavet kasutada. Ühilduvuse mõiste on määratletud direktiivis (EL) 2019/770.
- (37) Direktiivi 2011/83/EL artikli 7 lõikes 3 ja artikli 8 lõikes 8 nõutakse kauplejatelt vastavalt nii väljaspool äriruume sõlmitavate lepingute kui ka kauglepingute puhul, et nad saaksid tarbijalt eelneva sõnaselge nõusoleku, kui lepingut asutakse täitma enne taganemistähtaja lõppu. Kõnealuse direktiivi artikli 14 lõike 4 punktis a on kauplejale selle nõude täitmata jätmise korral ette nähtud lepingust tulenev sanktsioon, nimelt ei pea tarbija osutatud teenuste eest tasuma. Tarbijalt eelneva sõnaselge nõusoleku saamise nõue on seega asjakohane üksnes selliste teenuste, sealhulgas digiteenuste puhul, mida osutatakse hinna alusel. Artikli 7 lõiget 3 ja artikli 8 lõiget 8 tuleb seetõttu muuta nii, et kauplejatele esitatavat nõuet saada tarbijalt eelnev sõnaselge nõusolek kohaldataks üksnes selliste teenuslepingute suhtes, millega kohustatakse tarbijat teenuse eest maksma.

- (38) Direktiivi 2011/83/EL artikli 16 esimese lõigu punktis m on sätestatud erand taganemisõiguse kasutamisest seoses digitaalse infosuga, mida ei anta üle füüsilisel andmekandjal, kui tarbija on andnud eelneva sõnaselge nõusoleku alustada lepingu täitmist enne taganemistähtaaja lõppu ja ta on andnud kinnituse, et ta on teadlik, et ta kaotab seeläbi taganemisõiguse. Kõnealuse direktiivi artikli 14 lõike 4 punktis b on kauplejale selle nõude täitmata jätmise korral ette nähtud lepingust tulenev sanktsioon, nimelt ei pea tarbija talle üle antud digitaalse infosu eest tasuma. Nõue saada tarbija eelnev sõnaselge nõusolek ja kinnitus on seega asjakohane ainult sellise digitaalse infosu puhul, mis antakse üle hinna eest. Artikli 16 esimese lõigu punkti m tuleb seetõttu muuta nii, et kauplejatele esitatavat nõuet saada tarbijalt eelnev sõnaselge nõusolek ja kinnitus kohaldataks ainult selliste lepingute suhtes, millega kohustatakse tarbijat maksma.
- (39) Direktiivi 2005/29/EÜ artikli 7 lõikes 4 on sätestatud nõue esitada kindla hinnaga toote ostukutse korral konkreetne teave. Kõnealuseid teavitamisnõudeid kohaldatakse juba reklaamimise etapis, samal ajal kui direktiivis 2011/83/EL on samasugused ja muud üksikasjalikumad teavitamisnõuded ette nähtud hilisemas lepingueelses etapis (st vahetult enne seda, kui tarbija lepingu sõlmib). Järelikult võidakse ettevõtjatelt ja kauplejatelt nõuda sama teabe esitamist reklaamimise etapis (näiteks reklaami kuvamisel meediaveebisaidil) ja lepingueelses etapis (näiteks nende veebikaupluste saitidel).

- (40) Direktiivi 2005/29/EÜ artikli 7 lõikes 4 loetletud teavitamisnõuded hõlmavad tarbija teavitamist ettevõtja kasutatavast kaebuste lahendamise korrast. Tarbijakaitse- ja turundusalase õiguse toimivuskontrolli tulemused näitavad, et see teave on kõige asjakohasem lepingueelses etapis, mida reguleeritakse direktiiviga 2011/83/EL. Seetõttu tuleks välja jätta direktiivis 2005/29/EÜ sätestatud nõue esitada selline teave ostukutses reklaamimise etapis.
- (41) Direktiivi 2011/83/EL artikli 6 lõike 1 punktis h nõutakse kauplejatelt, et nad esitaksid tarbijatele lepingueelse teabe taganemisõiguse kohta, sealhulgas direktiivi I lisa B osas esitatud taganemisteate näidisvormi. Kõnealuse direktiivi artikli 8 lõikes 4 on ette nähtud lihtsam lepingueelne teavitamisnõue, juhul kui leping sõlmitakse kaugsidevahendi abil, mis seab piiranguid teabe esitamise ruumile või ajale, näiteks telefoni, hääljuhitavate ostuabiliste või SMSi teel. Kohustuslik lepingueelne teave, mis tuleb esitada kaugsidevahendis või selle kaudu, hõlmab teavet taganemisõigusest, nagu sellele on osutatud artikli 6 lõike 1 punktis h. Seega hõlmab see ka nõuet esitada I lisa B osas esitatud taganemisteate näidisvorm. Paraku ei ole juhul, kui leping on sõlmitud selliste vahendite kaudu nagu telefon või hääljuhitav ostuabiline, võimalik taganemisteate vormi esitada ja taganemisteate vormi esitamine kasutajasõbralikul viisil ei pruugi olla tehniliselt teostatav ka muude artikli 8 lõike 4 kohaldamisalasse jäävate kaugsidevahendite kasutamise korral. Seepärast on asjakohane jätta taganemisteate näidisvormi esitamise nõue välja nende teavitamisnõuete hulgast, mis kehtivad teabe suhtes, mida kauplejad peavad alati esitama sellistes kaugsidevahendites või nende kaudu, mida kasutatakse artikli 8 lõike 4 kohaselt lepingu sõlmimiseks.

- (42) Direktiivi 2011/83/EL artikli 16 esimese lõigu punktis a on ette nähtud erand taganemisõiguse kasutamisest seoses teenuslepingutega, kui teenus on täielikult osutatud ja selle osutamine on alanud tarbija eelneval sõnaselgel nõusolekul ning tarbija kinnitab asjaolu, et ta kaotab oma taganemisõiguse, kui kaupleja on lepingu täies mahus täitnud. Vastupidiselt sellele nõutakse kõnealuse direktiivi artikli 7 lõikes 3 ja artikli 8 lõikes 8, milles käsitletakse kaupleja kohustusi olukorras, kus lepingu täitmist on alustatud enne taganemistähtaja lõppu, et kaupleja saaks tarbijalt üksnes eelneva sõnaselge nõusoleku, mitte kinnituse taganemisõiguse kaotamise kohta lepingu täitmise järel. Kõnealuste õigusnormide sidususe tagamiseks tuleb artikli 7 lõikesse 3 ja artikli 8 lõikesse 8 lisada kaupleja kohustus saada tarbijalt ka kinnitus taganemisõiguse kaotamise kohta lepingu täitmise järel, kui lepingust tuleneb tarbijale maksmiskohustus. Lisaks sellele tuleks artikli 16 esimese lõigu punkti a muuta, et võtta arvesse artikli 7 lõike 3 ja artikli 8 lõike 8 muudatusi, mille kohaselt kauplejatele esitatavat nõuet saada tarbijalt eelnev sõnaselge nõusolek ja kinnitus kohaldatakse üksnes selliste teenuslepingute suhtes, millest tuleneb tarbijale maksmiskohustus. Liikmesriikidele tuleks anda siiski valikuvõimalus mitte kohaldada nõuet saada tarbijalt kinnitus taganemisõiguse kaotamise kohta lepingu täitmise järel nende teenuslepingute suhtes, mille puhul tarbija on kauplejalt konkreetselt taotlenud kohaletulekut selleks, et kaupleja teeks parandustöid. Kõnealuse direktiivi artikli 16 esimese lõigu punktis c on sätestatud erand taganemisõigusest lepingute puhul, mis on seotud sellise kauba tarnimisega, mis on valmistatud tarbija esitatud nõuete järgi või mis on selgelt kohandatud konkreetse tarbija vajadustele. Nimetatud erand hõlmab näiteks eritellimusel mööbli tootmist ja paigaldamist tarbija kodus, kui seda tehakse ühe müügilepingu alusel.

- (43) Direktiivi 2011/83/EL artikli 16 esimese lõigu punktis b sätestatud taganemisõiguse kasutamisega seotud erandit tuleks lugeda kohaldatavaks ka muu kui võrguenergia individuaalsete tarnete lepingute suhtes, sest selle hind sõltub kauba- või energiaturgudel esinevatest kõikumisest, mida kaupleja ei saa mõjutada ja mis võib ilmneda taganemistähtaja jooksul.
- (44) Direktiivi 2011/83/EL artikli 14 lõikes 4 on sätestatud tingimused, mille korral tarbija ei pea taganemisõigust kasutades kandma talle osutatud teenuste ja kommunaalteenuste ning sellise digitaalse infosisu kulusid, mida ei ole talle üle antud füüsilisel andmekandjal. Kui üks neist tingimustest on täidetud, ei pea tarbija tasuma talle enne tema taganemisõiguse kasutamist osutatud teenuse, kommunaalteenuste või talle üle antud digitaalse infosisu hinda. Digitaalse infosisu puhul on artikli 14 lõike 4 punkti b alapunkti iii alusel üks neist mittekumuleeruvatest tingimustest olukord, kus puudub kinnitus lepingu sõlmimise kohta, sealhulgas kinnitus tarbija eelneva sõnaselge nõusoleku kohta, et lepingu täitmist võib alustada enne taganemistähtaja lõppu ja et nõusoleku andmisega kaotab ta oma taganemisõiguse. Siiski ei sisaldu see tingimus kõnealuse direktiivi artikli 16 esimese lõigu punktis m sätestatud taganemisõiguse kaotamise tingimustes, tekitades ebakindlust seoses tarbijate võimalusega tugineda artikli 14 lõike 4 punkti b alapunktile iii, kui teised kaks artikli 14 lõike 4 punktis b sätestatud tingimust on täidetud, ja selle tulemusel kaotatakse taganemisõigus vastavalt artikli 16 esimese lõigupunktile m. Seepärast tuleks artikli 14 lõike 4 punkti b alapunktis iii sätestatud tingimus lisada artikli 16 punkti m, et võimaldada tarbijal kasutada taganemisõigust, kui see tingimus ei ole täidetud, ja sellest tulenevalt kasutada artikli 14 lõikes 4 sätestatud õigusi.

- (45) Kauplejad võivad kohandada oma pakkumiste hinda konkreetsete tarbijate või konkreetsete tarbijakategooriate vajadustele, tuginedes automatiseeritud töötlusel põhinevale otsustusprotsessile ja tarbijate käitumise profiilianalüüsile, mis võimaldab kauplajatel hinnata tarbija ostujõudu. Tarbijaid tuleks seepärast selgelt teavitada, kui neile esitletud hinda on automatiseeritud töötlusel põhineva otsustusprotsessi alusel isikupõhiselt kohandatud, et nad saaksid ostuotsuse tegemisel potentsiaalseid riske arvesse võtta. Sellest tulenevalt tuleks lisada direktiivi 2011/83/EL teavitamise erinõuded, et teavitada tarbijat, kui hinda on automatiseeritud töötlusel põhineva otsustusprotsessi alusel isikupõhiselt kohandatud. Kõnealust teavitamisnõuet ei peaks kohaldama selliste meetodite nagu dünaamilise või reaalaajas toimuva hinnakujunduse suhtes, mis hõlmab hinna muutmist väga paindlikult ja kiirelt vastuseks turunõudlusele, kui need meetodid ei kätke endas isikupõhist kohandamist, mis toimub automatiseeritud töötlusel põhineva otsustusprotsessi alusel. Kõnealune teavitamisnõue ei piira määruse (EL) 2016/679 kohaldamist, milles sätestatakse muu hulgas üksikisiku õigus sellele, et tema suhtes ei kohaldata individuaalset automatiseeritud töötlusel põhinevat otsustusprotsessi, sealhulgas profiilianalüüsi.
- (46) Tehnoloogia arengu tõttu tuleb direktiivi 2011/83/EL artikli 6 lõike 1 punktis c esitatud sidevahendite loetelust välja jätta viide faksinumbrile, sest faksi kasutatakse tänapäeval harva ja see sidevahend on laias laastus iganenud.

- (47) Tarbijad tuginevad ostuotsuse tegemisel üha enam tarbijate arvustustele ja toetusavaldustele. Seepärast, kui kauplejad annavad juurdepääsu tarbijate arvustustele toodete kohta, peaksid nad tarbijaid teavitama sellest, kas on kehtestatud protsessid või menetlused tagamaks, et avaldatud arvustused pärinevad tarbijailt, kes on tooteid tegelikult kasutanud või toote tegelikult ostnud. Kui sellised protsessid või menetlused on kehtestatud, peaksid kauplejad andma teavet selle kohta, kuidas seda kontrollitakse ja andma tarbijatele selget teavet selle kohta, kuidas arvustusi töödeldakse, näiteks kas kõik arvustused avaldatakse, olenemata sellest, kas need on positiivsed või negatiivsed, või kas kaupleja on neid arvustusi sponsinud või kas lepinguline suhe kauplejaga on neid mõjutanud. Lisaks sellele tuleks seepärast käsitada ebaausa kaubandustavana tarbija eksitamist väidetega, et toote arvustused on esitanud tarbijad, kes on toodet tegelikult kasutanud või toote tegelikult ostnud, kui ei ole võetud mõistlikke ega proportsionaalseid meetmeid tagamaks, et arvustused pärinevad sellistelt tarbijatelt. Kõnealused meetmed võiksid hõlmata tehnilisi vahendeid arvustust postitava isiku usaldusväärsuse hindamiseks, näiteks nõudes teavet kontrollimaks, et tarbija on toodet tegelikult kasutanud või toote tegelikult ostnud.
- (48) Need käesoleva direktiivi sätted, milles käsitletakse tarbijate arvustusi ja toetusavaldusi, ei piira üldist ja seaduslikku reklaamitava esitada liialdavaid väiteid või väiteid, mida ei tule võtta sõna-sõnalt.

- (49) Kauplejatel tuleks samuti keelata tarbijate libaarvustuste ja -toetusavalduste esitamine, näiteks „meeldimised“ sotsiaalmeedias, või keelata selle teisele isikule ülesandeks tegemine, et reklaamida oma tooteid, samuti manipuleerida tarbijate arvustuste ja toetusavaldustega, näiteks avaldada üksnes positiivsed arvustused ja kustutada negatiivsed. See võib toimuda ka toetusavalduste ekstrapoleerimise kaudu, kui kasutaja positiivne interaktsioon teatava veebipõhise infosisuga lingitakse või viiakse üle erinevale, ent seotud sisule, jättes mulje, et see kasutaja asub positiivsele seisukohale ka seotud infosisu suhtes.
- (50) Kauplejatel tuleks keelata müüa tarbijatele edasi kultuuri- ja spordiürituste pileteid, mille nad on saanud, kasutades sellist tarkvara nagu „botid“, mis võimaldavad neil osta pileteid piletite esmamüüja kehtestatud tehniliste ülempiiridega ette nähtust suuremas mahus või minna mööda muudest tehnilistest vahenditest, mille on kasutusele võtnud esmamüüja, et tagada piletite kättesaadavus kõigile üksikisikutele. See keeld ei mõjuta muid riigisiseseid meetmeid, mida liikmesriik saab võtta, et kaitsta tarbijate õigustatud huve ning kindlustada kultuuripoliitika ja kõigi üksikisikute laialdane juurdepääs kultuuri- ja spordiüritustele, tehes seda näiteks piletite edasimüügihinna reguleerimisega.

- (51) Harta artikliga 16 tagatakse vabadus tegeleda ettevõtlusega liidu õiguse ning liikmesriigi õigusaktide ja tavade kohaselt. Samas võib oluliselt erineva koostise või erinevate omadustega kaupade turustamine eri liikmesriikides identsete kaupadena tarbijaid eksitada ja panna nad tegema tehinguotsust, mida nad muul juhul ei teeks.
- (52) Sellist tava võib seega pidada direktiiviga 2005/29/EÜ vastuolus olevaks tavaks, kui asjakohaseid elemente on juhtumipõhiselt hinnatud. Selleks et aidata liikmesriikide tarbijakaitse- ja toiduametitel kehtivat liidu õigust hõlpsamini kohaldada, on komisjoni 29. septembri 2017. aasta teatises (milles käsitletakse liidu toidu- ja tarbijakaitsealaste õigusnormide kohaldamist toodete kvaliteedierinevuse suhtes – toiduained) esitatud juhised kehtivate liidu normide kohaldamise kohta toidu kvaliteedierinevuse juhtumite korral. Seoses sellega esitas komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskus 25. aprillil 2018 toidukaupade valiku ja testimise raamistiku kvaliteediga seonduvate omaduste hindamiseks: ELi ühtlustatud testimismetodoloogia.

- (53) Õigusaktide täitmise tagamisel saadud kogemused on siiski näidanud, et ilma selgete säteteta ei pruugi tarbijatele, ettevõtjatele ja liikmesriikide pädevatele asutustele olla selge, millised kaubandustavad võivad olla direktiiviga 2005/29/EÜ vastuolus. Seetõttu tuleks kõnealust direktiivi muuta, et tagada nii ettevõtjatele kui ka täitevasutustele õiguskindlus ja reguleerida sõnaselgelt olukorda, kus kaupa turustatakse identsena kaubaga, mis on käibel teistes liikmesriikides, ehkki sellel kaubal on oluliselt erinev koostis või erinevad omadused. Kooskõlas käesoleva direktiiviga muudetud direktiiviga 2005/29/EÜ peaksid pädevad asutused selliseid tavasid hindama ja käsitlema juhtumipõhiselt. Hindamisel peaks pädev asutus võtma arvesse seda, kas tarbijad suudavad selliseid kaupu kergesti eristada, samuti ettevõtja õigust kohandada sama kaubamärgi kaupu erinevatele geograafilistele turgudele õiguspärastel ja objektiivsetel põhjustel, milleks on näiteks liikmesriigi õigus, toorainete kättesaadavus või hooajalisus või vabatahtlikud strateegiad, mille eesmärk on parandada juurdepääsu tervislikule täisväärtuslikule toidule, ning ettevõtja õigust pakkuda sama kaubamärgi kaupu erinevatel geograafilistel turgudel eri kaalu või mahuga pakendites. Pädevad asutused peaksid hindama, kas tarbijad saavad sellist eristamist kergesti tuvastada, pöörates tähelepanu teabe kättesaadavusele ja piisavusele. On oluline, et tarbijaid teavitataks kaupade eristamisest õigustatud ja objektiivsetest teguritest tulenevalt. Ettevõtjad peaksid olema vabad andma sellist teavet eri viisidel, mis võimaldavad tarbijail vajalikule teabele juurde pääseda. Üldiselt peaksid ettevõtjad eelistama alternatiive teabe esitamisele kaupade märgistel. Järgida tuleks asjakohaseid liidu valdkondlikke norme ja kaupade vaba liikumist käsitlevaid norme.

- (54) Ehkki väljaspool äriruume toimuvaks müügiks kasutatakse õiguspäraseid ja hästi toimivaid kanaleid, nagu müük kaupleja äiruumides ja kaugmüük, võivad mõned muud, eriti agressiivsed või eksitavad turustamis- või müügitavad, näiteks tarbija külastamine tema enda kodus või väljasõidud, nagu on osutatud direktiivi 2011/83/EL artikli 2 punktis 8, survestada tarbijat ostma kaupu või teenuseid, mida ta muidu ei ostaks, või ostma kaupu või teenuseid ülemäära kõrge hinnaga ning selle eest sageli kohe maksma. Sellised tavad on sageli suunatud eakatele inimestele ja teistele haavatavatele tarbijatele. Teatavad liikmesriigid käsitlevad selliseid tavasid ebasoovitavatena ja peavad vajalikuks piirata direktiivis 2011/83/EL määratletud väljaspool äriruume toimuva müügi teatavaid vorme ja aspekte, näiteks toote agressiivset ja eksitavat turustamist või müüki, mis toimub tarbija kodu eelneva kokkuleppeta külastamise või väljasõitude kaudu. Kui sellised piirangud on vastu võetud muul põhjusel kui tarbijakaitse, näiteks avalikes huvides või tarbijate eraelu austamiseks vastavalt harta artiklile 7, jäävad need väljapoole direktiivi 2005/29/EÜ kohaldamisala.

- (55) Kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega ja selleks, et hõlbustada õigusaktide täitmise tagamist, tuleks selgitada, et direktiiviga 2005/29/EÜ ei võeta liikmesriikidelt vabadust võtta vastu õigusnorme, millega kaitstakse veelgi enam tarbijate õigustatud huve ebaausate kaubandustavade eest, mis seisneb selles, et ettevõtja külastab tarbijat eelneva kokkuleppeta tarbija kodus, et reklaamida või müüa tooteid, või et ettevõtja korraldab väljasõite eesmärgiga reklaamida või müüa tarbijatele tooteid, kui sellised õigusnormid on õigustatud tarbijakaitse vajadusega. Kõik sellised normid peaksid olema proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad ning nendega ei tohiks nimetatud müügikanaleid kui selliseid keelustada. Liikmesriikide vastu võetud normidega võiks näiteks määrata kindlaks kellaaja, millal külastused tarbijate kodudesse ilma nende sõnaselge taotluseta ei ole lubatud, või keelata sellised külastused, kui tarbija on nähtavalt osutanud, et sellised külastused ei ole vastuvõetavad, või näha ette maksemenetluse. Lisaks võiks selliste normidega kehtestada direktiiviga 2011/83/EL ühtlustatud valdkondades kaitsvamad normid. Seepärast tuleks direktiivi 2011/83/EL muuta, võimaldamaks liikmesriikidel võtta vastu riigisiseseid norme, et anda taganemisõiguseks pikem tähtaeg ja teha erandeid taganemisõiguse kasutamisega seotud konkreetsetest eranditest. Liikmesriikidelt tuleks nõuda, et nad teataksid komisjonile kõikidest õigusnormidest, mille nad on sellega seoses vastu võtnud, et komisjon saaks teha selle teabe kättesaadavaks kõigile huvitatud isikutele ning jälgida selliste meetmete proportsionaalsust ja õiguspärasust.

- (56) Kui tegemist on agressiivsete ja eksitavate tavadega ürituste kontekstis, mis on korraldatud muudes kohtades kui ettevõtja äriruumid, ei piira direktiiv 2005/29/EÜ asutamistingimusi ega lubade andmise kordasid, mida liikmesriigid võivad ettevõtjatele kehtestada. Lisaks ei piira kõnealune direktiiv liikmesriigi lepinguõiguse kohaldamist ja eelkõige lepingu kehtivust, sõlmimist ja mõju käsitlevate normide kohaldamist. Agressiivsed ja eksitavad tavad ürituste kontekstis, mis on korraldatud muudes kohtades kui ettevõtja äriruumid, võib keelata vastavalt üksikjuhtumipõhisele hindamisele vastavalt kõnealuse direktiivi artiklitele 5–9. Lisaks sellele sisaldab kõnealuse direktiivi I lisa selliste tavade üldist keelustamist, mille puhul ettevõtja loob mulje, et ta ei tegutse vastavalt oma kutsetegevusega seotud eesmärgile, ning selliste tavade üldist keelustamist, millega luuakse mulje, tarbija ei saa ruumist enne lepingu sõlmimist lahkuda. Komisjon peaks hindama, kas kehtivad normid tagavad piisaval tasemel tarbijakaitse ja liikmesriikidele piisavad vahendid selliste tavade tulemuslikuks käsitlemiseks.
- (57) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liikmesriigi lepinguõiguse neid küsimusi, mida ei reguleerita. Seetõttu ei tohiks käesolev direktiiv piirata liikmesriigi lepinguõigust, millega reguleeritakse näiteks lepingu sõlmimist või kehtivust sellistel juhtudel nagu nõusoleku puudumine või loata kaubanduslik tegevus.
- (58) Tagamaks, et kodanikel on juurdepääs ajakohasele teabele tarbijaõiguste ja vaidluste kohtuvälise lahendamise kohta, peaks komisjoni poolt välja töötatav veebipõhine kontaktpunkt olema võimalikult suures ulatuses kasutajasõbralik, mobiiltelefonidele kohandatud ning kõigile, sealhulgas puudega inimestele hõlpsasti kättesaadav ja kasutatav („universaalsisain“).

- (59) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta¹ kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate liikmesriigi õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide esitamine on põhjendatud.
- (60) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, nimelt ajakohastada tarbijakaitseõigust ja tagada paremini selle täitmine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda probleemi liiduülese olemuse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

¹ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

Artikkel 1
Direktiivi 93/13/EMÜ muutmine

Direktiivi 93/13/EMÜ lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 8b

1. Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud liikmesriigi sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste normide rakendamine. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
2. Liikmesriigid võivad selliste karistuste puhul piirduda olukordadega, kus lepingutingimused on liikmesriigi õiguses sõnaselgelt määratletud ebaõiglastena sõltumata asjaoludest või kui müüja või teenuste osutaja jätkab selliste lepingutingimuste kasutamist, mis on artikli 7 lõike 2 alusel tehtud lõpliku otsusega tunnistatud ebaõiglasteks.
3. Liikmesriigid tagavad, et karistuste määramisel võetakse asjakohasel juhul arvesse järgmisi kriteeriume, mille loetelu on mitteammendav ja näitlik:
 - a) rikkumise laad, raskusaste, ulatus ja kestus;
 - b) meetmed, mille müüja või teenuste osutaja on võtnud tarbijate kantud kahju leevendamiseks või heastamiseks;

- c) müüja või teenuste osutaja toime pandud varasemad rikkumised;
 - d) rikkumisest müüjale või teenuste osutajale tulenenud rahaline kasu või rikkumise abil välditud kahju juhul, kui asjakohased andmed on kättesaadavad;
 - e) müüjale või teenuste osutajale teistes liikmesriikides sama rikkumise eest määratud karistused piiriüleste juhtumite puhul, kui teave selliste karistuste kohta on kättesaadav Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/2394* loodud mehhanismi kaudu;
 - f) juhtumi asjaolude suhtes kohaldatavad muud raskendavad või kergendavad tegurid.
4. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 2 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et kui karistusi tuleb määrata vastavalt määruse (EL) 2017/2394 artiklile 21, hõlmavad need kas võimalust määrata trahve haldusmenetluses, võimalust alata kohtumenetlus selliste trahvide määramiseks või mõlemat, ning trahvi maksimumsuurus on vähemalt 4 % müüja või teenuste osutaja aastakäibest asjaomases liikmesriigis või asjaomastes liikmesriikides.
5. Kui trahv tuleb määrata kooskõlas lõikega 4, aga teave müüja või teenuste osutaja aastakäibe kohta ei ole kättesaadav, näevad liikmesriigid ette võimaluse määrata trahve, mille maksimumsuurus on vähemalt 2 miljonit eurot.

6. Liikmesriigid teavitavad komisjoni hiljemalt ... [24 kuud pärast käesoleva muutmisdirektiivi vastuvõtmise kuupäeva] lõikes 1 osutatud normidest ja meetmetest ning teavitavad komisjoni viivitamata nende hilisematest muudatustest.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2394 tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamise eest vastutavate liikmesriigi asutuste vahelise koostöö kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 345, 27.12.2017, lk 1).“

Artikkel 2

Direktiivi 98/6/EÜ muutmine

Direktiivi 98/6/EÜ muudetakse järgmiselt.

- 1) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 6a

1. Igas hinna alandamise teates tuleb ära näidata varasem hind, mida ettevõtja kohaldas kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul enne hinna alandamist.
2. Varasem hind on ettevõtja kohaldatud madalaim hind teatava ajavahemiku jooksul, mis ei ole lühem kui 30 päeva enne hinna alandamist.
3. Liikmesriigid võivad kehtestada erinevad normid sellise kauba jaoks, mis võib kiiresti rikneda või aeguda.

4. Kui toode on olnud turul vähem kui 30 päeva, võivad liikmesriigid sätestada lõikes 2 sätestatud ajavahemikust lühema ajavahemiku.
5. Liikmesriigid võivad sätestada, et kui hinda alandatakse järk-järgult, on varasemaks hinnaks alandamata hind, mis kehtis enne esimest hinna alandamist.“

2) Artikkel 8 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 8

1. Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud liikmesriigi sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste normide rakendamine. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
2. Liikmesriigid tagavad, et karistuste määramisel võetakse asjakohasel juhul arvesse järgmisi kriteeriume, mille loetelu on mitteammendav ja näitlik:
 - a) rikkumise laad, raskusaste, ulatus ja kestus;
 - b) meetmed, mille ettevõtja on võtnud tarbijate kantud kahju leevendamiseks või heastamiseks;
 - c) ettevõtja toime pandud varasemad rikkumised;

- d) rikkumisest ettevõtjale tulenenud rahaline kasu või rikkumise abil välditud kahju juhul, kui asjakohased andmed on kättesaadavad;
 - e) ettevõtjale teistes liikmesriikides sama rikkumise eest määratud karistused piiriüleste juhtumite puhul, kui teave selliste karistuste kohta on kättesaadav Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/2394* loodud mehhanismi kaudu;
 - f) juhtumi asjaolude suhtes kohaldatavad muud raskendavad või kergendavad tegurid.
3. Liikmesriigid teavitavad komisjoni hiljemalt ... [24 kuud pärast käesoleva muutmisdirektiivi vastuvõtmise kuupäeva] lõikes 1 osutatud normidest ja meetmetest ning teavitavad komisjoni viivitamata nende hilisematest muudatustest.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2394 tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamise eest vastutavate liikmesriigi asutuste vahelise koostöö kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 345, 27.12.2017, lk 1).“

Artikkel 3
Direktiivi 2005/29/EÜ muutmine

Direktiivi 2005/29/EÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) punkt c asendatakse järgmisega:

„c) toode – kaup või teenus, sealhulgas kinnisvara, digiteenus ja digisisu ning õigused ja kohustused;“

b) lisatakse järgmised punktid:

„m) järjestus – ettevõtja esitletud, reastatud või edastatud toodetele antud suhteline edemus, olenemata selliseks esitlemiseks, reastamiseks või edastamiseks kasutatud tehnoloogilistest vahenditest;

n) internetipõhine kauplemiskoht – teenus, mis võimaldab tarbijatel sõlmida teiste ettevõtjate või tarbijatega kauglepinguid, kasutades selleks tarkvara, sealhulgas veebisaiti, veebisaidi osa või rakendust, mida kasutab ettevõtja või mida kasutatakse ettevõtja nimel;“.

2) Artikli 3 lõiked 5 ja 6 asendatakse järgmisega:

- „5. Käesoleva direktiiviga ei takistata liikmesriikidel võtta vastu norme, millega kaitstakse tarbijate õigustatud huve seoses agressiivsete või eksitavate turustus- või müügitavadega, mis seisnevad selles, et ettevõtja külastab tarbijat eelneva kokkuleppeta tarbija kodus või korraldab väljasõite eesmärgiga tooteid tarbijale reklaamida või müüa. Sellised normid peavad olema proportsionaalsed, mittediskrimineerivad ja õigustatud tarbijakaitse vajadusega.
6. Liikmesriigid teavitavad viivitamata komisjoni lõike 5 alusel vastu võetud normidest ja nende hilisematest muudatustest. Komisjon teeb selle teabe tarbijatele ja ettevõtjatele spetsiaalsel veebisaidil hõlpsasti kättesaadavaks.“

3) Artikli 6 lõikesse 2 lisatakse järgmine punkt:

- „c) kauba turustamist ühes liikmesriigis identsena kaubaga, mida turustatakse teistes liikmesriikides, juhul kui sellel kaubal on oluliselt erinev koostis või erinevad omadused, välja arvatud juhul, kui seda õigustavad õiguspärased ja objektiivsed tegurid.“

4) Artiklit 7 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 4 muudetakse järgmiselt:

i) punkt d asendatakse järgmisega:

„d) maksmise, kohaletoimetamise ja täitmise kord, kui see erineb ametialase hoolikuse nõuetest;“

ii) lisatakse järgmine punkt:

„f) internetipõhistes kauplemiskohtades pakutavate toodete puhul see, kas kolmas isik, kes tooteid pakub, on ettevõtja või mitte, lähtuvalt kolmanda isiku avaldusest internetipõhise kauplemiskoha teenuse osutajale.“;

b) lisatakse järgmine lõige:

„4a. Kui tarbijatele pakutakse võimalust otsida eri ettevõtjate või tarbijate pakutavaid tooteid võtmesõna, fraasi või muu sisendi vormis päringu alusel, olenemata sellest, kus tehing lõpuks tehakse, käsitatakse olulise teabena üldteavet, mis on tehtud kättesaadavaks veebiliidese konkreetses osas, mis on vahetult ja kergesti juurdepääsetav veebilehelt, kus on esitatud päringutulemused, ning mis käsitleb peamisi parameetreid, mis määravad kindlaks tarbijatele otsingu tulemusena esitatud toodete järjestuse, ning nende parameetrite suhtelist tähtsust teiste parameetritega võrreldes. Käesolevat lõiget ei kohaldata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1150* artikli 2 punktis 6 määratletud veebipõhiste otsingumootorite pakkujate suhtes.

-
- * Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1150, mis käsitleb õigluse ja läbipaistvuse edendamist veebipõhiste vahendusteenuste ärikasutajate jaoks (ELTL 186, 11.7.2019, lk 57).“;

c) lisatakse järgmine lõige:

„6. Kui ettevõtja annab tarbijatele juurdepääsu toodete arvustustele, käsitatakse olulisena teavet selle kohta, kas ja kuidas ettevõtja tagab, et avaldatud arvustused pärinevad tarbijailt, kes on toodet tegelikult kasutanud või toote tegelikult ostnud.“

5) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 11a

Heastamine

1. Ebaausa kaubandustava tõttu kahju kandnud tarbijatel peab olema juurdepääs proportsionaalsetele ja tõhusatele õiguskaitsevahenditele, sealhulgas hüvitisele tarbija kantud kahju eest ja asjakohasel juhul hinna alandamisele või lepingu lõpetamisele. Liikmesriigid võivad määrata kindlaks õiguskaitsevahendite kasutamise tingimused ja mõju. Liikmesriigid võivad võtta asjakohasel juhul arvesse ebaausa kaubandustava raskusastet ja laadi, tarbija kantud kahju ning muid asjakohaseid asjaolusid.
2. Nimetatud õiguskaitsevahendid ei piira muude õiguskaitsevahendite kasutamist, mis tarbijatel on liidu või liikmesriigi õiguse alusel.“

6) Artikkel 13 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 13

Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud liikmesriigi sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste normide rakendamine. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
2. Liikmesriigid tagavad, et karistuste määramisel võetakse asjakohasel juhul arvesse järgmisi kriteeriume, mille loetelu on mitteammendav ja näitlik:
 - a) rikkumise laad, raskusaste, ulatus ja kestus;
 - b) meetmed, mille ettevõtja on võtnud tarbijate kantud kahju leevendamiseks või heastamiseks;
 - c) ettevõtja toime pandud varasemad rikkumised;
 - d) rikkumisest ettevõtjale tulenenud rahaline kasu või rikkumise abil välditud kahju juhul, kui asjakohased andmed on kättesaadavad;
 - e) ettevõtjale teistes liikmesriikides sama rikkumise eest määratud karistused piiriüleste juhtumite puhul, kui teave selliste karistuste kohta on kättesaadav Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/2394* loodud mehhanismi kaudu;

- f) juhtumi asjaolude suhtes kohaldatavad muud raskendavad või kergendavad tegurid.
3. Liikmesriigid tagavad, et kui karistusi tuleb määrata vastavalt määruse (EL) 2017/2394* artiklile 21, hõlmavad need võimalust määrata trahve haldusmenetluses, võimalust algetada kohtumenetlus selliste trahvide määramiseks või mõlemat, ning trahvi maksimumsuurus on vähemalt 4 % ettevõtja aastakäibest asjaomases liikmesriigis või asjaomastes liikmesriikides. Ilma et see piiraks nimetatud määruse kohaldamist, võib liikmesriik põhiseaduslikel põhjustel piirduda trahvide määramisega järgmiste rikkumiste eest:
- a) käesoleva direktiivi artiklite 6, 7, 8 ja 9 ning I lisa rikkumised, ning
- b) ettevõtja poolt pidev sellise kaubandustava kasutamine, mille riigi pädev asutus või kohus on tunnistanud ebaausaks, kui nimetatud kaubandustava puhul ei ole tegemist punktis a osutatud rikkumisega.
4. Kui trahv tuleb määrata kooskõlas lõikega 3, aga teave ettevõtja aastakäibe kohta ei ole kättesaadav, näevad liikmesriigid ette võimaluse määrata trahve, mille maksimumsuurus on vähemalt 2 miljonit eurot.
5. Liikmesriigid teavitavad komisjoni hiljemalt ... [24 kuud pärast käesoleva muutmisdirektiivi vastuvõtmise kuupäeva] lõikes 1 osutatud normidest ja meetmetest ning teavitavad komisjoni viivitamata nende hilisematest muudatustest.

-
- * Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2394 tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamise eest vastutavate liikmesriigi asutuste vahelise koostöö kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 345, 27.12.2017, lk 1).“

7) I lisa muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine punkt:

„11a) Otsingutulemuste esitamine vastuseks tarbija veebiotsingule, ilma et selgelt avalikustataks makstud reklaami või makset, mis on tehtud konkreetselt selleks, et saavutada toodete kõrgem koht otsingutulemuste järjestuses.“;

b) lisatakse järgmised punktid:

„23a) Ürituste piletite tarbijaile edasimüümine, kui ettevõtja sai piletid automatiseeritud vahendit kasutades, et hoida kõrvale ühe isiku poolt ostetavate piletite arvu piirmäärast või muudest piletite ostmise suhtes kohaldatavatest normidest.

23b) Väide, et toote arvustused on esitanud toodet tegelikult kasutanud või toote tegelikult ostnud tarbijad, võtmata mõistlikke ja proportsionaalseid meetmeid, et kontrollida, kas need pärinevad sellistelt tarbijatelt.

23c) Tarbijate libaarvustuste või -toetusavalduste esitamine või selle teisele juriidilisele või füüsilisele isikule ülesandeks tegemine või tarbijate arvustuste või sotsiaalmeedias tehtud toetusavalduste väärkajastamine, et tooteid reklaamida.“

Artikkel 4
Direktiivi 2011/83/EL muudatused

Direktiivi 2011/83/EL muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) punkt 3 asendatakse järgmisega:

„3) „kaup“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/771 artikli 2 punktis 5* määratletud kaup;

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/771 kaupade müügilepingute teatavate aspektide kohta, millega muudetakse määrust (EL) 2017/2394 ja direktiivi 2009/22/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/44/EÜ (ELT L 136, 22.5.2019, lk 28).“;

b) lisatakse järgmine punkt:

„4a) „isikuandmed“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679* artikli 4 punktis 1 määratletud isikuandmed;

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).“;

c) punktid 5 ja 6 asendatakse järgmisega:

„5) „müügileping“ – leping, mille kohaselt kaupleja annab tarbijale üle või kohustub andma üle kauba omandiõiguse, sealhulgas leping, mille esemeks on nii kaubad kui ka teenused;

6) „teenusleping“ – leping, välja arvatud müügileping, mille kohaselt kaupleja osutab või kohustub osutama tarbijale teenust, sealhulgas digiteenust;“

d) punkt 11 asendatakse järgmisega:

„11) „digitaalne infosisu“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/770* artikli 2 punktis 1 määratletud digisisu;

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/770 digisisu üleandmise ja digiteenuste osutamise lepingute teatavate aspektide kohta (ELT L 136, 22.5.2019, lk 1).“;

e) lisatakse järgmised punktid:

„16) „digiteenus“ – direktiivi (EL) 2019/770 artikli 2 punktis 2 määratletud digiteenus;

- 17) „internetipõhine kauplemiskoht“ – teenus, mis võimaldab tarbijatel sõlmida teiste kauplejate või tarbijatega kauglepinguid, kasutades selleks tarkvara, sealhulgas veebisaiti, veebisaidi osa või rakendust, mida käitab kaupleja või mida käitatakse kaupleja nimel;
- 18) „internetipõhise kauplemiskoha teenuse osutaja“ – kaupleja, kes pakub tarbijatele internetipõhist kauplemiskohta;
- 19) „ühilduvus“ – direktiivi (EL) 2019/770 artikli 2 punktis 10 määratletud ühilduvus;
- 20) „funktsionaalsus“ – direktiivi (EL) 2019/770 artikli 2 punktis 11 määratletud funktsionaalsus;
- 21) „koostalitlusvõime“ – direktiivi (EL) 2019/770 artikli 2 punktis 12 määratletud koostalitlusvõime.“

2) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse selles sätestatud tingimustel ja ulatuses kõigi kaupleja ja tarbija vahel sõlmitud lepingute suhtes, mille puhul tarbija maksab või kohustub maksma hinna. Käesolevat direktiivi kohaldatakse vee, gaasi ja elektri tarnimise ning kaugkütte lepingute suhtes, sealhulgas juhul, kui tegemist on avalik-õiguslike teenusepakkujatega, kui neid kaupu pakutakse lepingulisel alusel.“;

b) lisatakse järgmine lõige:

„1a. Käesolevat direktiivi kohaldatakse ka juhul, kui kaupleja annab tarbijale üle digitaalset infosisu, mis ei paikne füüsilisel andmekandjal, või osutab talle digiteenust või kohustub seda tegema ning tarbija esitab kauplejale isikuandmeid või kohustub seda tegema, välja arvatud juhul, kui kaupleja töötleb tarbija esitatud isikuandmeid üksnes sellise digitaalse infosisu üleandmiseks, mis ei paikne füüsilisel andmekandjal, või digiteenuse osutamiseks kooskõlas käesoleva direktiiviga, või selleks, et kaupleja saaks täita tema suhtes kohaldatavaid õiguslikult siduvaid nõudeid ega töötle kõnealuseid andmeid ühelgi muul eesmärgil.“;

c) lõiget 3 muudetakse järgmiselt:

i) punkt k asendatakse järgmisega:

„k) sõlmitakse reisijateveo teenuse osutamiseks, välja arvatud artikli 8 lõige 2 ning artiklid 19, 21 ja 22;“

ii) lisatakse järgmine punkt:

„n) sõlmitakse kauba suhtes, mida müüakse sundkorras või muul õigusaktist tuleneval viisil.“

3) Artikli 5 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

a) punkt e asendatakse järgmisega:

„e) lisaks kaubale, digitaalsele infosisule ja digiteenusele seadusest tuleneva garantii olemasolu meeldetuletamisele mainitakse müügi järgse hoolduse ja müügigarantii olemasolu ja tingimusi, kui see on asjakohane;“

b) punktid g ja h asendatakse järgmisega:

„g) kui see on asjakohane, digielementidega kaupade, digitaalse infosisu ja digiteenuste funktsionaalsus, sealhulgas sobivate tehniliste kaitsemeetmete kasutamine;

h) kui see on asjakohane, digielementidega kaupade, digitaalse infosisu ja digiteenuste ühilduvus ja koostalitlusvõime, mis on kauplejale teada või mille puhul võib põhjendatult eeldada, et ta seda teab.“

4) Artiklit 6 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) punkt c asendatakse järgmisega:

„c) kaupleja asukoha aadress, samuti kaupleja telefoninumber ja e-posti aadress; lisaks sellele, kui kaupleja pakub muid veebipõhise suhtlemise vahendeid, mis tagavad tarbijale võimaluse säilitada kauplejaga peetavat kirjalikku kirjavahetust, sealhulgas sellise kirjavahetuse kuupäeva ja kellaaega, püsival andmekandjal, peab teave sisaldama ka neid vahendeid käsitlevaid üksikasju; kõik need kaupleja pakutavad suhtlusvahendid peavad võimaldama tarbijal kauplejaga kiiresti ühendust võtta ja temaga tõhusalt suhelda; kui see on asjakohane, peab kaupleja andma ka selle kaupleja aadressi ja nime, kelle nimel ta tegutseb;“

ii) lisatakse järgmine punkt:

„ea) asjakohasel juhul teave selle kohta, et hinda on isikupõhiselt kohandatud automatiseeritud töötlusel põhineva otsuste tegemise alusel;“

iii) punkt l asendatakse järgmisega:

„l) meeldetuletus kaupadele, digitaalsele infosisule ja digiteenustele seadusest tuleneva garantii olemasolu kohta;“

iv) punktid r ja s asendatakse järgmisega:

- „r) kui see on asjakohane, digielementidega kaupade, digitaalse infosisu ja digiteenuste funktsionaalsus, sealhulgas sobivate tehniliste kaitsemeetmete kasutamine;
- s) kui see on asjakohane, digielementidega kaupade, digitaalse infosisu ja digiteenuste ühilduvus ja koostalitlusvõime, mis on kauplejale teada või mille puhul võib põhjendatult eeldada, et ta seda teab;“

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

- „4. Käesoleva artikli lõike 1 punktides h, i ja j osutatud teabe võib esitada I lisa A osas toodud taganemise näidisjuhendit kasutades. Kaupleja on täitnud käesoleva artikli lõike 1 punktides h, i ja j kehtestatud teavitamisnõuded, kui ta on esitanud selle juhendi tarbijale nõuetekohaselt täidetuna. Viited I lisa A osas sätestatud taganemise näidisjuhendis esitatud 14-päevasele taganemistähtajale asendatakse viidetega 30-päevasele taganemistähtajale juhul, kui liikmesriigid on võtnud vastu artikli 9 lõike 1a kohased normid.“

5) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 6a

Täiendavad teavitamise erinõuded, mis kehtivad internetipõhiste kauplemiskohtade kaudu sõlmitud lepingute suhtes

1. Enne tarbija sidumist kauglepingu või vastava pakkumisega internetipõhise kauplemiskoha kaudu esitab internetipõhise kauplemiskoha teenuse osutaja tarbijale, ilma et sellega piirataks direktiivi 2005/29/EÜ kohaldamist, selgelt ja arusaadavalt ning kaugsidevahendile sobival viisil järgmise teabe:
 - a) üldteave, mis on tehtud kättesaadavaks veebiliidese konkreetses osas, mis on vahetult ja kergesti juurdepääsetav veebilehelt, kus pakkumised on esitatud, ning mis käsitleb peamisi parameetreid, mis määravad kindlaks tarbijatele otsingu tulemusena esitatud pakkumiste järjestuse, nagu on määratletud direktiivi 2005/29/EÜ artikli 2 lõike 1 punktis m, ning nende parameetrite suhtelist tähtsust teiste parameetritega võrreldes;
 - b) teave selle kohta, kas kaupu, teenuseid või digitaalset infosisu pakkuv kolmas isik on kaupleja või mitte, lähtuvalt kolmanda isiku avaldusest internetipõhise kauplemiskoha teenuse osutajale;
 - c) kui kolmas isik, kes pakub kaupu, teenuseid või digitaalset infosisu, ei ole kaupleja, siis teave selle kohta, et lepingu suhtes ei kohaldata liidu tarbijakaitseõigusest tulenevaid tarbija õigusi;

d) kui see on kohaldatav, siis teave selle kohta, kuidas lepinguga seotud kohustused on jaotatud kaupu, teenuseid või digitaalset infosisu pakkuva kolmanda isiku ja internetipõhise kauplemisskoha pakkuja vahel; see teave ei mõjutata internetipõhise kauplemisskoha teenuse osutaja ega kolmandast isikust kaupleja lepinguga seotud vastutust vastavalt muule liidu või liikmesriigi õigusele.

2. Ilma et see piiraks direktiivi 2000/31/EÜ kohaldamist, ei piira käesolev artikkel liikmesriikide õigust kehtestada internetipõhise kauplemisskoha teenuse osutajatele täiendavaid teavitamisnõudeid. Sellised normid peavad olema proportsionaalsed, mittediskrimineerivad ja õigustatud tarbijakaitse vajadusega.“

6) Artikli 7 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Kui tarbija soovib, et teenuste osutamine või vee, gaasi või elektri tarnimine, kui neid ei panda müüki piiratud mahus või kindlaksmääratud koguses, või kaugkütmine algaks artikli 9 lõikes 2 ette nähtud taganemistähtajal, ning kui lepingust tuleneb tarbija maks miskohustus, nõuab kaupleja tarbijalt selle kohta püsival andmekandjal sõnaselget taotlust ning kinnitust, et kui kaupleja on lepingu täielikult täitnud, ei ole tarbijal enam taganemisõigust.“

7) Artiklit 8 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Kui leping sõlmitakse kaugsidevahendi abil, mis seab piiranguid teabe esitamise ruumile või ajale, esitab kaupleja enne sellise lepingu sõlmimist konkreetses kaugsidevahendis või selle kaudu vähemalt lepingueelse teabe kauba või teenuse põhiomaduste, kaupleja isiku, koguhinna, taganemisõiguse ja lepingu kestuse kohta ning juhul, kui leping on tähtajatu, lepingu lõpetamise tingimused vastavalt artikli 6 lõike 1 punktidele a, b, e, h ja o, välja arvatud punktis h osutatud, I lisa B osas esitatud taganemisteate näidisvormi. Artikli 6 lõikes 1 osutatud muu teabe, sealhulgas taganemisteate näidisvormi, esitab kaupleja tarbijale asjakohasel viisil vastavalt käesoleva artikli lõikele 1.“;

b) lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Kui tarbija soovib, et teenuste osutamine või vee, gaasi või elektri tarnimine, kui neid ei panda müüki piiratud mahus või kindlaksmääratud koguses, või kaugkütmine algaks artikli 9 lõikes 2 ette nähtud taganemistähtajal, ning kui lepingust tuleneb tarbija maksmiskohustus, nõuab kaupleja tarbijalt selle kohta sõnaselget taotlust ning kinnitust, et kui kaupleja on lepingu täielikult täitnud, ei ole tarbijal enam taganemisõigust.“

8) Artiklit 9 muudetakse järgmiselt

a) lisatakse järgmine lõige:

„1a. Liikmesriigid võivad selleks, et kaitsta tarbijate õigustatud huve seoses agressiivsete või eksitavate turustus- või müügitavadega, võtta vastu normid, millega kohaselt pikendatakse lõikes 1 osutatud 14päevast taganemistähtaega 30 päevani lepingute puhul, mis on sõlmitud olukorras, kus kaupleja külastab tarbijat eelneva kokkuleppeta tarbija kodus või kus kaupleja korraldab väljasõite eesmärgiga tarbijale tooteid reklaamida või müüa. Sellised normid peavad olema proportsionaalsed, mittediskrimineerivad ja õigustatud tarbijakaitse vajadusega.“;

b) lõike 2 sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„2. Ilma et see piiraks artikli 10 kohaldamist, lõpeb käesoleva artikli lõikes 1 osutatud taganemistähtaeg 14 päeva või juhul, kui liikmesriigid on võtnud vastu käesoleva artikli lõike 1a kohased normid, 30 päeva pärast.“.

9) Artikli 10 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Kui kaupleja on tarbijale edastanud käesoleva artikli lõikes 1 ette nähtud teabe 12 kuu jooksul alates artikli 9 lõikes 2 osutatud päevast, lõpeb taganemistähtaeg 14 päeva või juhul, kui liikmesriigid on võtnud vastu artikli 9 lõike 1a kohased normid, 30 päeva pärast kuupäeva, mil tarbija sai kõnealuse teabe.“

10) Artiklisse 13 lisatakse järgmised lõiked:

„4. Tarbija isikuandmete suhtes täidab kaupleja määruse (EL) 2016/679 alusel kohaldatavaid kohustusi.

5. Kaupleja hoidub kasutamast sellist sisu, mis ei ole isikuandmed, mille tarbija esitas või lõi kaupleja poolt üle antud digitaalset infosisu või osutatud digiteenust kasutades, välja arvatud juhul, kui see sisu

a) ei ole väljaspool kaupleja üle antud digitaalset infosisu või osutatud digiteenuse konteksti kasutatav;

- b) on seotud üksnes tarbija tegevusega kaupleja poolt üle antud digitaalse infosisu või osutatud digiteenuse kasutamisel;
 - c) on kaupleja poolt muude andmetega liidetud ja ei ole eraldatav või on eraldatav üksnes ebaproportsionaalselt suure vaevaga või
 - d) on loodud ühiselt tarbija ja teiste isikute poolt ning teised tarbijad saavad jätkata sisu kasutamist.
6. Välja arvatud olukordades, millele on osutatud lõike 5 punktis a, b või c, teeb kaupleja tarbija taotluse alusel tarbijale kättesaadavaks sellise sisu, mis ei ole isikuandmed, mille tarbija esitas või lõi kaupleja poolt üle antud digitaalset infosisu või osutatud digiteenust kasutades.
7. Tarbijal on õigus saada kõnealune digitaalne infosisu tagasi tasuta, kauplejapoolsete takistusteta, mõistliku aja jooksul ning üldkasutatavas ja masinloetavas vormingus.
8. Lepingust taganemise korral võib kaupleja takistada tarbijat digitaalset infosisu või digiteenust edaspidi kasutamast, eelkõige muutes digitaalse infosisu või digiteenuse tarbija jaoks edaspidi juurdepääsematuks või desaktiveerides tarbija kasutajakonto, ilma et see piiraks lõike 6 kohaldamist.“

11) Artiklit 14 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine lõige:

„2a. Lepingust taganemise korral hoidub tarbija digitaalse infosu või digiteenuse kasutamisest ja selle kolmandatele isikutele kättesaadavaks tegemisest.“;

b) lõikes 4 asendatakse punkti b alapunkt i järgmisega:

„i) tarbija ei ole andnud eelnevat sõnaselget nõusolekut teenuse osutamise alustamiseks enne artiklis 9 osutatud 14- või 30-päevase tähtaja lõppu;“.

12) Artiklit 16 muudetakse järgmiselt:

a) esimest lõiku muudetakse järgmiselt:

i) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) teenuslepingutega, pärast seda, kui teenus on täielikult osutatud, ent lepingust tuleneb tarbija maks miskohustus, üksnes siis, kui teenuse osutamine on alanud tarbija eelneval sõnaselgel nõusolekul, ning kui tarbija on andnud kinnituse selle kohta, et ta on teadlik taganemisõiguse kaotamisest juhul, kui kaupleja on lepingu täies mahus täitnud;“

ii) punkt m asendatakse järgmisega:

„m) sellise digitaalse infosu üleandmise lepinguga, mida ei anta üle füüsilisel andmekandjal, juhul kui lepingu täitmine on alanud, kui lepingust tuleneb tarbija maksmiskohustus ning kui:

- i) tarbija on eelnevalt andnud sõnaselge nõusoleku alustada lepingu täitmist enne taganemistähtaja lõppu;
- ii) tarbija on andnud kinnituse selle kohta, et ta on teadlik, et ta kaotab seeläbi oma taganemisõiguse, ning
- iii) kaupleja on andnud artikli 7 lõike 2 või artikli 8 lõike 7 kohase kinnituse.“;

b) lisatakse järgmised lõigud:

„Liikmesriigid võivad selleks, et kaitsta tarbijate õigustatud huve seoses agressiivsete või eksitavate turustus- või müügitavadega, kalduda kõrvale esimese lõigu punktides a, b, c ja e sätestatud taganemisõiguse kasutamisega seotud eranditest lepingute puhul, mis on sõlmitud olukorras, kus kaupleja külastab tarbijat eelneva kokkuleppeta tarbija kodus või kus kaupleja korraldab väljasõite eesmärgiga tooteid tarbijale reklaamida või müüa. Kõnealused normid peavad olema proportsionaalsed, mittediskrimineerivad ja õigustatud tarbijakaitse vajadusega.

Selliste teenuslepingute puhul, millest tuleneb tarbija maksmiskohustus, kui tarbija on konkreetselt taotlenud kaupleja külastust parandustööde tegemise eesmärgil, võivad liikmesriigid sätestada, et tarbija kaotab taganemisõiguse pärast seda, kui teenus on täielikult osutatud, tingimusel et lepingu täitmine on alanud tarbija eelneval sõnaselgel nõusolekul.“

13) Artikkel 24 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 24

Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud liikmesriigi sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste normide rakendamine. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
2. Liikmesriigid tagavad, et karistuste määramisel võetakse asjakohasel juhul arvesse järgmisi kriteeriume, mille loetelu on mitteammendav ja näitlik:
 - a) rikkumise laad, raskusaste, ulatus ja kestus;
 - b) meetmed, mille kaupleja on võtnud tarbijate kantud kahju leevendamiseks või heastamiseks;
 - c) kaupleja toime pandud varasemad rikkumised;

- d) rikkumisest kauplejale tulenenud rahaline kasu või rikkumise abil välditud kahju juhul, kui asjakohased andmed on kättesaadavad;
 - e) kauplejale teistes liikmesriikides sama rikkumise eest määratud karistused piiriüleste juhtumite puhul, kui teave selliste karistuste kohta on kättesaadav Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/2394* loodud mehhanismi kaudu;
 - f) juhtumi asjaolude suhtes kohaldatavad muud raskendavad või kergendavad tegurid.
3. Liikmesriigid tagavad, et kui karistusi tuleb määrata vastavalt määruse (EL) 2017/2394 artiklile 21, hõlmavad need kas võimalust määrata trahve haldusmenetluses, võimalust alata kohtumenetlus selliste trahvide määramiseks või mõlemat, ning trahvi maksimumsuurus on vähemalt 4 % kaupleja aastakäibest asjaomases liikmesriigis või asjaomastes liikmesriikides.
4. Kui trahv tuleb määrata kooskõlas lõikega 3, aga teave kaupleja aastakäibe kohta ei ole kättesaadav, näevad liikmesriigid ette võimaluse määrata trahve, mille maksimumsuurus on vähemalt 2 miljonit eurot.

5. Liikmesriigid teavitavad komisjoni hiljemalt ... [24 kuud pärast käesoleva muutmisdirektiivi vastuvõtmise kuupäeva] lõikes 1 osutatud normidest ja meetmetest ning teavitavad komisjoni viivitamata nende hilisematest muudatusest.

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2394 tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamise eest vastutavate liikmesriigi asutuste vahelise koostöö kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 345, 27.12.2017, lk 1).“

- 14) Artikli 29 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kui liikmesriik kasutab artikli 3 lõikes 4, artikli 6 lõigetes 7 ja 8, artikli 7 lõikes 4, artikli 8 lõikes 6, artikli 9 lõigetes 1a ja 3 ning artikli 16 teises ja kolmandas lõigus sätestatud õiguslikke võimalusi, teavitab ta sellest komisjoni hiljemalt ... [24 kuud pärast käesoleva muutmisdirektiivi vastuvõtmise kuupäeva] ning teavitab komisjoni ka nende hilisematest muudatustest.“

15) I lisa muudetakse järgmiselt:

a) A osa muudetakse järgmiselt:

i) pealkirja „Taganemisõigus“ all asendatakse kolmas lõik järgmisega:

„Taganemisõiguse kasutamiseks peate meid teavitama [2] oma otsusest taganeda käesolevast lepingust ühemõttelise avaldusega (nt posti või e-postiga saadetud kiri). Te võite selleks kasutada lisatud taganemisteate näidisvormi, kuid see ei ole kohustuslik. [3]“;

ii) pealkirja „Täitmisjuhend“ all asendatakse punkt 2 järgmisega:

„[2.] Palun kandke siia oma nimi, aadress, telefoninumber ja e-posti aadress.“;

b) B osa esimene taane asendatakse järgmisega:

„Kellele: [kaupleja märgib siia oma nime, aadressi ning e-posti aadressi]:“.

Artikkel 5

Teave tarbijaõiguste kohta

Komisjon tagab, et kodanikud, kes otsivad teavet tarbijaõiguste või vaidluste kohtuvälise lahendamise kohta, saavad kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1724¹ loodud ühtse digivärava kaudu veebipõhist juurdepääsupunkti, mis võimaldab neil:

- a) pääseda juurde ajakohastatud teabele oma liidu tasandi tarbijaõiguste kohta, mis on esitatud selgel, arusaadaval ja kergesti juurdepääsetaval viisil; ning
- b) esitada kaebusi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 524/2013² alusel loodud internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi kaudu ning pädevale Euroopa tarbijakeskusele, olenevalt sellest, millised isikud on kaasatud.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1724, millega luuakse ühtne digivärv teabele ja menetlustele ning abi- ja probleemilahendamisteenustele juurdepääsu pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 524/2013 tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise määrus) (ELT L 165, 18.6.2013, lk 1).

Artikkel 6

Komisjoni aruanne ja läbivaatamine

Hiljemalt ... [54 kuud pärast käesoleva muutmisdirektiivi vastuvõtmise kuupäeva] esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta. Kõnealune aruanne sisaldab eelkõige käesoleva direktiivi sätete hindamist seoses järgmisega:

- a) muudes kohtades kui kaupleja äriruumides korraldatud üritused ning
- b) juhtumid, kus kaupu turustatakse identsete kaupadena, kuigi neil on oluliselt erinev koostis või erinevad omadused, sealhulgas asjaolu, kas selliste juhtumite suhtes tuleks kohaldada rangemaid nõudeid, sealhulgas direktiivi 2005/29/EÜ I lisa kohast keeldu, ja asjaolu, kas on vaja üksikasjalikumaid sätteid kaupade eristamist käsitleva teabe kohta.

Aruandele lisatakse vajaduse korral seadusandlik ettepanek.

Artikkel 7

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud normid hiljemalt ... [24 kuud pärast käesoleva muutmisdirektiivi vastuvõtmise kuupäeva].
Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Nad kohaldavad kõnealuseid norme alates ... [30 kuud pärast käesoleva muutmisdirektiivi vastuvõtmise kuupäeva].

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 8

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 9

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

...

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja